

A Hős honvéde

Előfizetési ár:
Egy évre 4 kor. 80 fill. Fél évre 2 kor. 40 fill.
Negyed évre 1 korona 20 fillér.

Megjelenik
minden hó 1-én és 15-én.

A lap jövedelme az ezred hadi özvegy
és árva alapját gyarapítja.

100,000.

Örömünk határtalan. Már leírhatjuk ezt a sok nullás számot, s boldogan és büszkén írjuk le, mert ez az egyes és 5 nulla azt jelenti, hogy már százezer koronát gyűjtöttünk azoknak, kiket szeretetünk, megbecsülésünk övez: a hadiözvegyeknek és árváknak. Nem akarjuk elmondani, hogy mennyit fáradtunk, küzdöttünk, míg ezt az eredményt elértük, de köszönettel kell adoznunk azoknak, kik elősegítették, hogy így kikerekítsük egy summává az összeget. Alig fél éve, hogy megkezdtük szélesebb mederben özvegy és árvaalapunk érdekében a gyűjtést és a tipikus altruista kereskedést és ime büszkélkedhetünk az eredménnyel. De itt nem szabad megállanunk. Tovább, tovább a megkezdett úton, hogy ne csak egyeseknek a könyeit tudhassuk felszárítani, de valamennyi özvegyünk és árvánk jáját elcsíthassuk. Reméljük nemsokára beszámolhatunk a másik százezer koronáról is.

Mi lesz velünk?

Ebben a számunkban egy eszmét pendítettünk meg, mely arra szolgál, hogy részletezzük, ismertessük elkövetkezendő sorsunkat a háboru után. Mi lesz a kereskedővel, kinek 4 év óta lehúzott redőnyvel áll üzlete, mi lesz a mezőgazdasági munkással, kinek kis vagyona elpredálódott a háboru alatt, mi lesz a diákkal, kinek könyveit a moly szétrágtá, mi

lesz a hivatalnokkal, ki után az irodaajtó becsukódott? Mi lesz a harcosokkal, mi várja őket otthon?

Mi hiszünk a háboru utáni új Magyarországon. Mi valljuk, álljuk azt a hitünket, hogy nem egy uzsorázó társadalom vár bennünket, hanem egy jobb, egy szebb, egy igazibb, emberibb, mint a háboru előtti.

Ugy érezzük, hogy mindenkinek a legjobban kell elhelyezkednie és nem fogunk egy oly szegényletes időt megérni, mely vándorbotot ad polgáraink kezébe és Amerikába vitorláztatja őket.

Új időnek, új szebb és jobb korszakot kell magával hoznia.

Második évfolyam.

Nem gondoltunk volna, hogy még 1918-ik esztendőben is megjelenjünk. Azt hittük akkorára már nem lesz szükség lapunkra, azt hittük, hogy már béke lesz. De ha már úgy hozta a sors, hogy ebben az évben is fegyverben kell állnunk, akkor örömmel állapítjuk meg, hogy kis lapunk folyton erősödik úgy anyagi, mint szellemi részben, megátlya a helyét fegyveres bajtársaink mellett.

És mi is örömmel forgatjuk tollunkat, hiszen tudjuk, hogy küzdő bajtársainknak — ha csak pár percre is — gondtalan pillanatokot szerzünk és erős támasza vagyunk ezredünk jótékonyági akciójának.

E pár oldalas lapocská meg hívta van, hogy ezredünk fegyveres tényeit megörökítse.

és kihalásza a névtelen hősök tengeréből az igazi harcosokat és nevet adjon nekik:

Hivatva van ez a pár oldal összekötöttést fentartani az otthonmaradottak és harctéren levők között.

Mi megtettük kötelességünket: ezt nyugodt lélekkel megállapíthatjuk.

És ígérjük, hogy meg nem állunk a mostani szituációnál, de erőnk és tudásunk legjavát adjuk olvasóközönségünknek, s mi azt kérjük, hogy teljes szívvvel és lélekkel támogassanak minket.

Gondolkozzunk!

Az okos gazda mindig előre számít, nemcsak az elmúlt mérlegeli, hanem a ma eseményeivel bibelődik, hanem a jövőjét is kutatgatja: szeretné már a jelenben kialakítani a holnap tiszta képét.

Mi is a jó gazdához hasonlatos munkát szeretnénk végezni, amikor e pár sorral a magunk jövőjét, biztonságát mérlegre vetjük, s már most taglaljuk azt a nagy kérdést: hogyan illeszkedünk mi be a béke porgári társadalomába, ha hazatérünk.

Tisztázzuk magunk erejéből a helyzetet és próbáljuk saját magunk kialakítani a jövő képét. Ezt mindenesetre csak úgy tehetjük meg és csak úgy fogunk célt érni, ha hozzászól minden olvasónk, s eszméivel, ötleteivel, vagy megfontolt gondolatainak konzekvenciáival támogat minket.

Talán sokak előtt furcsának fog feltűnni, hogy éppen egy tábori újság hasábjain lát napvilágot ez a kérdés, de hiszen kik a tábori újságok olvasói legelső sorban? A katonák, mink; kik visszatérünk, mink népfelkelők és tartalékosok.

*

Ha még oly messze is volna a háboru vége, még akkor is fontos problémák egyike a fentvázolt és megpendített dolog.

Hogy mennyire fontos kérdés a háboru utáni társadalomban a hazatértek elhelyezkedésének problémája, mutatja az, hogy részint szerveztek egy miniszteriumot, melynek az átmeneti gazdaság (tehát a háboru megszűntétől a rendes békeviszonyok eljöveteleig beleilleszkedik a mi személyi sorsunk is), megszervezése a célja, másrészt napi lapjaink jórésze és tudományos folyóirataink tekintélyesebbjei magukévá tették ezt a kérdést és nap-nap után hasábos cikkben tárgyalják

Ezen hírlapi cikkezőeknek nagy hibájuk, hogy

Káosz.

... „Halló!... Tehát 5-kor kezdődik és fél 7-kor roham!... Igenis... vigyázzok!... Rendben!”... Megint roham... Csak legalább meg ne mondanák előtte 2 órával. Így most mit csinálók két teljes órán át... Össze kellene csomagolni — hát-ha!... Nem tudni semmit előre... Mire nem lesz szükségem?... Bakancs — jó lesz!... Egyik kulacs fölösleges... ügyis annyi a cökmök, hogy nem bírom magammal cipelni... Van e elég töltényem?... No elég lesz. Még talán annyit sem fogok löni... Ez a sok levél — lap? Nem kellene mindig magammal vinni, hiszen olyan kevés értelme van, hogy vigyem. No legalább megritkitom... „Ölel barátod...”... Szegény fiu, mikor ezt irta... És rá 2 hónapra a földre került... Emlék... maradjon... „Anyád”... Vinnem kell!... „Vigyázzon magára... sokszor... nagyon sokszor melegen üdvözlj:... Irjon mindennap!” Ezt sem szabad eldobni... Milyen szép betűk... mintha a kacagását kottázta volna le, olyan gyönyörűk... Puhá, fehér keze... Istenem, milyen jó volt csókolni... megpihenni rajta... „Vigyázzon magára!”... És megint roham lesz!... És nem lehet látni a golyót... Vigyázzon!... Gyáva legyek?... Ő volna az első, aki elfordulna tőlem... Roham lesz!... Hát lesz!... Minden — mindegy!... Tényleg az?... Mindegy

az, — feküdni ebben a kavicsos nyomorúságos földben? — vagy pedig ülni mellette... a meleg szobában... Nem nézni rá, de mégis látni... nem érni hozzá és mégis érezni, hogy ott van?... Mindegy?... Ha megsíratna... látnám-e?... Ha gyászolna... tudnám-e?... Mindegy?... Ki tudja?... Mostanában ritkábban ír!... Hátha?... Mindegy?... Visszamenni és más van náluk?... Belépek... meglepődik... Nem várt... A másik elmegy... magyarázat... sokáig nem kapott tőlem... Már azt hitte, elfelejtettem... Itt feküdni, pihenni, nem tudni semmiről... Nem fáj... nincs hűtlenség... „Hősi halott!”... Mindegy?... Nem tudom!... Egy biztos... a roham... l-e-s-z!... És nem lehet tudni semmit!... Hány óra?... No még van idő... Ez is tőle... Virág... „Megcsókoltam... tegye el... szerencsét hoz Magának!”... Igen szerencsét?... No mindegy!... 5 perc múlva kezdődik... lesz odaát meglepetés!... Nem várják... Tegnap még itt voltak... Szegény fiu Vaszi... milyen rajongva nézte azt a fényképet... Talán nincs is most állásban?... Haza fog-e jutni?... Használ-e neki a talizmán?... réz amulett... Nekem csak virágom van!... Szerencsét hoz!... És mi lesz a szerencse?... Megsebesültek?... Nem történik semmi bajom?... Vagy talán?... Még ez is lehet szerencse!... pihenni... aludni... nem tudni semmiről... Mi az?...

a témát csak általánosságban tárgyalják egyrészt, másrészt egy kissé távol esnek azoktól, akiket leginkább érdekel ez a kérdés, azonkívül nem is férközhetnek oly közel eszmévilágunkhoz, hogy bajainkat, kívánságainkat tolmácsolni tudják.

Próbáljuk felrántani jövőnk lefátyolozott bizonytalanságát.

*

Ez alábbi sorokban csak nagy vonásokban teszük fel a kérdéseket; mindannyiunk kötelessége legjobb tudásunkkal és jóakarattal válaszolni rájuk.

Mi, népfelkelők és tartalékosok foglalkozás szerint 4 főcsoportra oszlunk: 1. földművesekre; 2. iparosokra, kereskedőkre; 3. közhivatalnokokra és 4. magánalkalmazottakra. E 4 féle foglalkozást űzi legényiségünk és tisztikarunk zöme.

Hátra van még egy csoport az eddig foglalkozást nem űzők nagy száma, tehát azoké, kiket az iskola padjától szőlített el a haza, de akik — hiszen 4-ik éve tart már a háború — már meglelt, komoly emberekké változtak át e súlyos időkben, s akik — joggal — úgy gondolkodnak, hogy az elmúlt 4 évet be kell hozni valahogy és nem kezdhetik a polgári életet ott, ahol katonáskodásuk előtt elhagyták. Valahogy össze kell egyeztetni azoknak a sorsával, kik a háborúban vagy mint felmentettek, vagy mint katonai szolgálatra alkalmatlanok elkerülték a katonáskodást.

Igaz, most kezdődik! . . . Sietni kell . . . Himzett szalag . . . „Visszavárlak!“ . . . Igen, akkor . . . — de most? . . . Ez is tőle . . . ez is . . . Egész csomag . . . Tele van a hátizsák . . . Minden meg van! . . . Egy konzerv kimaradt . . . hová tegyem? . . . Éppen a csomag lap helyére elférne . . . Melyiket vigyem? . . . Hátha sokáig kell ott lenni és nem kapunk semmit . . . És enni meg kell! . . . Melyiket? . . . Előbb meg nézem, mi van kinn? . . . Még most sem jó a lépcső kifelé . . . az ember könnyen a nyakát szegheti . . . Hohó! . . . Egész szépen dolgoznak! . . . Füst minden! . . . Vaszily ugyan ott van-e? Mi van vele? Csak legalább elfognánk! . . . Akkor hazakerülne biztosan . . . Igaz, sokára . . . de mégis . . . még 10 perc . . . Készen lenni! . . . Konzerv a hátizsákba . . . elegendő töltény . . . szuronyt fel! . . . Gyorsan csomagolni . . . felszerelni . . . A konzerv marad . . . hátha a postán vesznek el a lapok? . . . Mi az? . . . Sürgős parancsot hoz a fiú? . . . Csak posta? . . . Nekem is egy? . . . levél? . . . Izgatott vagyok? . . . nem bírom felbontani? . . . „Ne haragudjon rám . . . hiszen Maga még nagyon fiatal . . . és nekem meg sietnem kell . . . az alkalom . . . asszony leszek . . . Maga még megvigasztalódik . . . Felejtsem el! . . . Sok szerencsét kíván“ . . . Félhét . . . Gyerünk! . . . Roham! . . . Rajta! . . . Gyorsan . . . gyorsan! . . .

K.

Ezek, különösen, ha mint magánhivatalnokok működnek, óriási előnyöket szereztek hadakozó kortársaikkal szemben.

Szorosan e csoporthoz tartoznak az egyetemi hallgatók, kiket a háború teljesen megakasztott előmenetelükben, s kik, ma már legnagyobb részt diplomás emberek lennének, ha a mai vérvízatar közbe nem jön.

Az egyetemi diákok problémája egyik nagyon fontos és okos, gyors megoldást váró kérdés.

Itt kapcsolódik be megint az a gondolat, hogy azok a katonáskodó egyetemi polgárok, kik a katonáskodás tartama alatt legtöbbször tisztékké lettek — tehát önálló és tekintélyes pozíciókat töltenek be, — hogyan illeszkedjenek megint vissza az egyetemi padokba. Milyen rekonpenzációt kapjanak azokkal szemben, kikre a hazának nem volt szükségük és akik nyugodtan végezheték tanulmányaikat?

És ha sorba vesszük a többi foglalkozási ágakat, mindenütt az a kérdés áll előttünk: mi módon lehet kiegyenlíteni az otthonmaradottak és katonáskodók közötti előmeneteli különbséget.

Még a fiataloknál hagyján. Az ő fiatalságuk garancia arra, hogy utóléjék, sőt elhagyják az otthonmaradottakat, hiszen a háború komolyságra, kitartásra tanít s a küzdelemben erőse edzette őket; de rosszabbul állunk az idősebb bajtársaknál, kiket a lelketlen cégek teljesen elbocsájtottak állásukból például, avagy kiknek a cége a háborús konjunktúrak miatt feloszlott?

Ezek újra kezdjék az életet, új tapogatózások, bukdácsolások ezer szerencsétlenségének legyenek kitéve saját maguk és családjuk?

Avagy mi legyen azokkal az önálló kereskedőkkel és iparosokkal, kiknek üzletük az első mozgástól zárva van és a tönk szélére jutottak? Mi legyen az évek óta felhalmozódó házbérrel, a tönkre ment áruaktárral és üzleti, ipari felszereléssel?

Mi legyen azokkal a törpe birtokosokkal, kiknek a háború alatt nem volt senkijük, ki megművelte volna földjüket, s akiknek gazdasági felszerelésük, kis házuk teljesen züllésnek indult? Mi legyen azokkal, kik kétségük munkájából éltek, nem kerestek, hanem kölcsönökből tartották fel családjukat a hadjárat alatt. Mert azt csak beletja mindenki, hogy a hadisegélyből nem lehet megélni, ha csak más valami pénzkereseti forrás nincs mellette. Ezek leginkább ipari és mezőgazdasági munkások, zsellérek, szolgáló nagy tömege. Ki fogja őket megmenteni az eladósodásból, s ha már elvannak, milyen uton-módon lehet őket a teljes anyagi romlásból megmenteni?

*

Mi jól tudjuk, hogy a kérdésekre nehéz válaszolni, de nem lehetetlen. Mindannyiunkat nehezen sújtott a háború, de kell valamely módra lenni, hogy

anyagi és existenciájukban megtámadt bajtársaink kiláboljanak e nagy kaoszóból.

Módot kell adni elsősorban az államnak, másodszorban a társadalom osztálykülönbség nélküli összességének, hogy azok az emberek, kik nyugalmát, békéjét, függetlenségét szerezték meg az országnak, hogy azok, ha majd hazajönnek, ne a bizonytalanság nehéz küzdelmeiben fessék eljék el erejüket, s hogy szemére ne vessék a társadalomnak: „mi csak adtunk, de semmit sem kaptunk.“

Gondolkozzunk! Tisztek, legénységállománybeliek: egyaránt érleltek, hogy hozzá szóljatok e kérdéshez és megvitassátok lapunk hasábjain a nagy problémát. Ezen a hasábjokon mindenkinek joga van véleményét nyilvánítani és ne resteljétek a fáradtságot, hogy gondolataitokat papírra vessétek, s elküldjétek a szerkesztőségnek.

Gondolkozzunk!!

Guttman Árpád,
tart. hadnagy.

A 16. honv. gy. ezred története a román harctéren.

Írta: *Dr. Márkássy Lajos* főhadnagy.

(Folytatás.)

A végzetes küzdelemből még nem volt elég! A megtorlás munkája nem volt tökéletes. A küzdelemben egy „kör“ befejezését nyerte, az idők méhében azonban nagy események érlelődtek. Mackensen vasöklével a Csernovoda-Konstanzi emeletes vonalat döntötte s a farkas és hársny egyetértésére emlékeztető vert román-orosz hadak az itt is ott is rájuk zuduló csapásoktól mintegy megkövályodva vetették majd itt, majd amott harcba megtépázott erejüket.

Brassónál a határvidék gigászi magaslatai még vadul tomboló tusákra vetettek komor pillantást.

A végzet, a fragikus igazságszolgáltatás láthatatlan keze már ott lebegett ellenségeink feje felett sújtásra emelve. Addig azonban sok diadaltól kipróbált arc vált halotti sápadtságúvá! De nem hasztalanul! Mert önfeláldozásuk pirosuló vérfolyama lemosta a szenvedést Erdély ellenséges dulás rómétől lenyügözőtt városairól és falvairól.

Románia mare, Calea Vanatoribor és egyéb, a román borzalom óráira emlékeztető feliratok nem fogják többé Székelyudvarhely, Csíkszereda s a többi megpróbáltatásoknak kitett város házain hirdetni az ellenség ephemer „dicsőségét!“

Ezt a lehetőséget váltotta meg sok ezer derék honvéd életével.

A román dicsőség „lidércény“ volt, amelynek nyomása az álmódosztó a halálba zsiabasztotta; tiszta-

virág életű volt: mielőtt élt és virágzott, ki kellett mullnia.

*

A fáradt honvéd még javában álmódott boldogságról, békéről, az emberek megértéséről, midőn vezetői már tudták, hogy félton még nincs megállás. A haza kapuin belül volt még az ellenség s ha már nem lehetett azokat elreteszelni s vele a tettenért betörőn vett jogos önvédelem útján elbánni, a visszatért, az újabb kísérlet lehetőségének reményét kellett vérbe betiporni!

Ismét felhangzott a riadó: „Előre honvéd, a haza szent földjét még ellenség tapossa! Ne törd! Tested fáradt ugyan és elcsigázott, ősmagyar lelked acélos ereje azonban a lelkesedés szárnyán nehézség nélkül fog téged tovaragadni, uttalan utakon, szakadékokon, hegy-völgyön keresztül egy eszményi cél: a haza létének biztosítása felé! S ha egyik-másik el is marad közületek, ha porlepte testét ellenséges golyó fekteti le a hazai föld anyaiólébe, ha diadalmas előretörések közben egyik-másikok sebzetten járhatatlan mélységbe zuhanással holtra zúzza testét, erőtlenedő kezét véres sebére tapasztva fogja odakiállítani nektek: a hazáért előre!“

Hösi küzdelem vette kezdetét, melyben testi fáradság, szenvedés, lelki megpróbáltatás, nélkülözés, éjjel-nappal tartó harc az ellenséggel, harc a természettel, az anyaiölddel örületes zürzavarban egybeolvadva halálhörgés, köny, átok, verejték közt szedte áldozatait.

Rendkívüli nehéz, a már 4-ik éve tomboló vérzivatar forró napjai közt is párját ritkító sulyos áldozatteljes harcokra virradt az ezred október hó 13-án. Hejh! De sokszor festette a lenyugvó őszi nap arányát a kiomló honvéd vér vörössé! A természeti nehézségek lebirásán kívül az otthonában megütött ember ádáz fogcsikorgatásával védekező román ellenállásnak legyűrése, tehermentesítő támadásra törő orosz erők áradatának megállítása, mindmegannyi hősi énekbe illő teljesítménye az ezrednek.

Az egész őszi és téli viaskodás ugy a legénységéből, mint a tisztekből az idegek végső megfeszítésén kívül a fizikai és erkölcsi erejük nem várt nagyságu teljességét váltotta ki. A rendíthetetlen előre törekvési akarat, a vérrel megszerzett földhöz mindhalálig való ragaszkodásnak magát az emberi életösztönön emberfölötti hősiességgel túltevő érzete, mely még a reménytelent is sokszor diadalra váltotta be, a megbecsülhetetlen erkölcsi fölény és az elzántság volt az, ami a tiszteres tulerő vasgyűrűjéből magát vakmerően kivágó maroknyi csapatoknak már a következő magaslaton való fegyelmezett megállásával, a küzdelem újra meg újra való felvételével új, gyakran lebirhatatlan ellenállásával soha nem tapasztalt jelenségét tárta a meglepetéstől meghökkent ellenség elé. (Folytatjuk.)

SCHOLTZ LÁSZLÓ tart. hadnagy †

Reszket a toll a kezemben, mikor nevedet leírom. Hangom megcsuklik, mikor említelek. Szemem ég, fejemben fájó ürességet érzek, mikor rád gondolok. A könnyek mind a lelkemre hullnak vissza és úgy égetik, mintha mindegyike emésztő parázs lenne...

Nem tudom elképzelni, hogy már Te nem vagy közöttünk. Nem lehet. Neked vissza kell jönnöd közénk, hozzánk. Itt kell maradnod, nem engedhetünk el. Több voltál Te nekünk, sem hogy elmúlásod felett a sablonos részvét hangján sajnálkoznánk. Minden pillanatban várjuk, hogy a hír, mely halálotat tudatta, megcáfoltassék. Minden percben várjuk a felébredést ebből a szörnyű álomból... Várjuk... várjuk... de már hiába. Nem nézhetünk többé szemedbe; nem szoríthatjuk meg a kezedet és a kályha mellett ülve nem tervezhetjük, nem építhetjük a jövőnk templomát. A kövek, melyeket összehordtunk, a megkezdett művek mind a Te elmúlásodat hirdetik és a mi árvaságunkat. Ujjainkkal szednők fel a Téged borító fagyos göröngyöket, sóhajtásainkkal olvasztanók fel a vastag jeges havat, mely oly erősen zár el tőlünk, — de hasztalan. Nem vagy már közöttünk, hogy ha kétségek fognak el — bátoríts, ha fáj az élet, — haggoddal gyógyítsad meg a fájást. Szellemed fényével mutasd meg az utat a cél felé.

Elementél, és mi csak siratni tudunk Téged, hogy nem fogod már látni a tavaszi rügyfakadást. Siratjuk magunkat, hogy a nagy ünnepen nem szoríthatjuk meg a kezedet. A nagy megváltást, melynek a sok millió Krisztusa között Te is ott voltál, nem fogod már megérni.

És kihez forduljunk fájdalmas panaszainkkal? Ki felé nyujtsuk összekulcsolt könyörgő kezeinket! A sors elhagyott; az Isten elfordult tőlünk. Magunkra maradtunk!... Hiába fordulunk a Magasság felé a Te szavaiddal:

„Hát hol vagy, Isten, szörnyű villámokkal,
Hol vagy hát, hogy lesujtanál vele,
Akik e nagy világlomlást okozták? ...

„De verd meg Isten, bosszúálló Isten
És sújtsad átokkal bűnös faját
Azoknak, kik a tenger jait okozták
... S megöszítették az anyám haját! ...

Önkinzó fakir módjára feltépem a sebeket, melyek sohasem fognak behegedni. Szememet a könnyek, melyek minden erőnél hatalmasabbak — elfutják. S nem látok semmit, csak a Te — nekünk olyan kedves és pótolhatatlan — arcod jelenik meg előttem s mintha még mindig közöttünk lennél, búcsút intesz és itt hagysz örökre, anélkül, hogy a meleg kezed még egyszer megfoghatnók; hogy szemedbe nézhetnénk s magunkkal vihetnők az élet göröngyös útjára utolsó pillantásodat. Nem búcsúzómm Tőled, hiszen Te a miénk vagy és a halál el nem rabolhat tőlünk. Maradj velünk, hagyd itt szellemed és ne hagyj magunkra, hisz könyveink tengere már úgy is ajkunkig ér...

A hó sűrűn hull s mint egy széttéphetetlen fátyol ketreche zár bennünket. Te már kiszabadultál e börtönből, távozó alakod csak mind ködkép imbolyog szemünk előtt... már alig látni... egy gondolat és Te végleg itthagytál bennünket...

Isten veled!... Isten veled!...

* * *

Scholtz László t. hadnagy felülvizsgálata céljából ment Kassára folyó hó 2-án. Az uton beteg lett s a harctéren 1916 — őszén szerzett súlyos bajában Kassán a 20-as helyőrségi kórházban 5-én hirtelen, rövid szenvedés után elhunyt.

Gyászunk kettős, mert nemcsak a legjobb bajtársat veszítettünk el benne, hanem tábori újságunk kitűnő társszerkesztőjét is az ezred történelmi osztályának lelkes munkását. Írásaival sok olvasónk teljes elismerését vívta ki. Szerkesztőségünknek ő az első halottja.

Emléke lelkünkben örökké élni fog!...

Kiáltás elmaradt szánról.

Azok után, akik messze, és még messzebb mentek.

Mostmár rajtam a téli átok,
magánosan utazók átka,
akik hirtelen elmaradtak
úttalan-utú éjszakákba' . . .
A vágytalanság hava: leplem,
a révedezés: lassú szánom,
az utaim ködbe-fakultak,
s utam: temető-széli álom.
Rajtam a borús téli átok:
követni lassú szánon őket,
a hirtelen messze-menőket . . .
S örök temetők felett futva
— úgy rémlik — rémület kiáltok:
(mint tétova, vándor madarak
dermedt városok felett, éjjel...)

Pajtások! merre jártok? . . .
Pajtások . . . merre jártok? . . .

Oberon.

Kedves Szerkesztőm!

Levél a 310. honv. gyalog ezredtől.

Kérted, hogy írjak valamit az itteni áliapotról Irok, hogy mit, nem tudom. Azt irjam, hogy családunk, hogy nem így képzeltük a fegyverszünetet?

Hogy hogy kezdődött? November 30-án az oroszok átkiabáltak: „Ne löj magyar, mi sem lövünk!” S a fegyverszünet már is megvolt.

December 1-én egy muszka tiszt két emberével ájtött, hogy ő tárgyalni akar. Mi bizony bizalmatlanul fogadtuk, de ő erősködött, hogy ő igenis tárgyalni jött.

Mi hátra kísértettük s az esetet el is feledtük hamarosan. Délután azonban már parancsot kapiunk, hogy löni nem szabad. Másnap már irásba kuptuk, hogy hadosztályunk a szemben lévő orosz hadosztályal fegyverszünetet kötött. Így aztán megtörtént az, hogy mi már a leszerelést stb. beszéltük meg magunk között, szomszédaink pedig verekedtek még.

Mi természetesen mindjárt megkezdtük a barát-

kozást s ami a katonáéknál a legelső — a cserekeskedést. Nekünk fő cserecikkünk a rum. Rumért a muszi még a lelkét is elcseréli. Ők hoztak élelmicikket, kiváló finom orosz teát s aminek katonáink különösen megörültek — dohányt. (Nekem is van két nagy skatulyával elsőrangú dohányom, ha haza megyek, adok belőle.)

Ez volt a mi fegyverszünetünk. Ugy nevezett házi fegyverszünetünk.

December 7-én már AOK parancs jött, mely a mi kedélyes, külön fegyverszünetünket megváltoztatta és szabályozta. Először is ezzel kezdődött „A fegyverszünet megkötésére vonatkozó tárgyalások idejére kölcsönösen fegyvernyugvás rendeltetett el.”

Mi igazán kétségbe voltunk esve! A mi szép és kedves fegyverszünetünket így elrontják. Megtiltották a barátkozást, semleges területet jelöltek ki s ami a legborzasztóbb tolmács tisztet küldtek ki. Most csak ennek szabad az oroszokkal beszélgetni, csak ez barátkozhat velük. Éjjel nappal kint van a drótnál. Egy nagy fehér zászló van kitűzve előtte s úgy várja az orosz megbízottakat. Úgy látszik azonban, hogy az oroszoknál mindenkinek van megbízása a tárgyalásra. Egész sűrű vonalak jönnek át, hívogatnak bennünket, csalogatnak mindenféleképpen. Dehát a parancs, parancs. Nem mehetünk. A legkétségbeejtőbb az, hogy hölgyek átjönnek. Női katonák. (Ugyanis velünk szemben egy női zászlóalj is van) Szépek, fiatalok s mi még sem taphetünk . . .

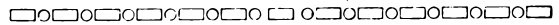
Most várjuk hogy mi lesz? általános béke? Fegyverszünet meghosszabbításra? vagy külön béke?

Az oroszok ugyan valamennyien a békére esküsznek. Legalább is azt mondják, ők már a karácsonyt otthon töltik. Bárcsak igazat mondanának s tényleg haza mennének!

1917. dec. 20.

Üdvözöl bajtási szeretettel

J.—K.—

Egy öreg honvéd sirkövére.

Negyvenöt évet már lemorzolt, fejét a vénség dere verte. S hogy ki kellett neki ide jönni, a sorssal mégse szállott perbe.

A karja még birta a munkát, csak a szeme volt kicsit gyenge Itt élt át hat nehéz hónapot, az istentelen, vad idegenbe.

Egy este, rendje-módja szerint, örszemnek kiállott a dróthoz. Az éj oly hosszú s csak Isten tudja, reggelre mi rosszat-jót hoz.

Egy kősa golyó a muszkáéktól véletlenül sziven találta: A drótra dült s egy szót sem szolt és úgy várt a zord hideg halálra.

A szeme nyitva volt, mintha figyelne s a puskáját is lövésre fogta. Ő volt a magyar becsületnek, örök, büszke és élő szobra.

Pont.

Olaszország, 1918. január 5.

Kedves Szerkesztő úr!

Mégis volt foganatja az én körmönfont ravaszkodásomnak, amikor multkori levelemben kedves Szerkesztő uramnak „humánus gondolkodását“ tettem pellengérré. A hiúság még a katona embereknél is emberi gyarlóság számba megy és Szerkesztő uram alaposan bedült az én szemenszedett hízelgésemmek, mert azóta a „16-os honvéd“ rendben megteszi olasz-honi látogatásait.

Mindene-előtt teljes hódolattal meghajtom az elismerés zászlóját a karácsonyi szám előtt. A szerkesztőség remekelt a színvonal tekintetében és a belső tartalom kielégítheti a legkényesebb igényeket is; a külső megjelenés pedig oly hájos, hogy láttára önkéntelenül eszméltársulást idéz elő a beszercezbányai lányok és asszonyok szépségére és kedvességére való visszaemlékezés.

De hát egy haditudósító nem tévedhet bele az édes-bús visszaemlékezések útvesztőjébe, miért is vállalt kötelezettségemhez híven folytatam az ezzel legellentétesebb érzelmeket kiváltó harctéri élményeim leírását.

Ott hagytam el, hogy a dígó a Piavé mellett megemberelte magát és emiatt pár napra a tüneményes nekilendülés szünetelni volt kénytelen. Csak nagy rimánkodások után volt hajlandó átengedni bennünket a tulsó partra; ámbár ez sem az ő emberiségéből telt ki, hanem akkorára hirtelen itt termettek a franciák. Ezekben az emberekben még van valami a napoleoni vénából és innen magyarázható meg, hogy több napon át hiába kíséreltük meg a mondott folyón való átkelést; viszont a mi drága bakáink, a Hunyady Jánosok, Kinizsy Pálók fajtájából valók, ebből magyarázható aztán az is meg, hogy mégis csak átkeltünk.

A folyó két magas, egyuttal országutnak használt part között hömpölyög a tenger felé; az ellenség a tulsó magas part mögött helyezte el védelmi állásait, ami mesés bakáink pedig széles és mély (mert hajózható) vizen át, magas part ellen intézték vakmerő éjjeli rohamaikat.

Lágy, holdvilágos éjszaka volt, amikor a leggyilkosabb ágyútűzben, orgyilkos aknák tömkelege közepette, millió és millió puskagolyók záporának fűtülése közben csónakokon, a legfantasztikusabban összerótt tutajokon magyar bakák ezrei eveztek a tulsó partra; pillanatok alatt ponton hidak ivelték át a folyót, de a másik pillanatban a tenger felül robogó

ellenséges gránátok máris elsöpörték, a halál dermedtségébe döntve azokat a tömegeket, melyek abban a pillanatban átrohantak. A halált megvető hősiesség csodákat művelt: az irtóztató rohamban százan és százan pusztultak el, de a következő százak mégis urai lettek az ellenséges állásoknak. Mikor másnap ki-sütött a nap, sugarai árva magyaroknak sok száz véres hulláját vonták aranyos dicsfénybe, amint azok a Piavé kékes hullámai hátán lassan, méltóságosan haladtak az Adria irányában, de rásütött az ezernyi-ezer olasz, francia és angol hullára is, melyek a tulsó magas part mögött heverték szanaszét . . .

Sikerült tehát a Piavé deltájába jutni. Vigasztalan tájkép: mocsár, víz mindenfelé és ezt az állást tartjuk mostanig minden örületes támadás ellenében.

Akik végig tanui voltak a karsztbéli pokolnak, tehát a „szakértők“ mondják, hogy rettenetesség tekintetében a Piavé deltája tiútesz még azon is. Tulajdonképpen állásról, lövészárkokról itt a lagunák világában szó sincsen. Majdnem fedetlen mellett néz szembe a rajvonal a túlhan ezernyi ágyu torkából hömbölgő halállal. Az itt széjjelszórtan épített különféle házakban van a táborozás; percnyi pontossággal robbannak a házak körül a mindenféle kaliberű gránátok, bombák, — egy ilyen házban öszült meg egyetlen éjszakán át egy 22 éves bakazászlós, amikor pillanatról pillanatra valóságos bombazápor árasztotta el a ház környékét és pontos teli találatok érték magát a házat is. Szemeláttára vágott szét három telephonistát egyik sarokban a becsapódó bomba, a másik sarokban újból egy másik embert tépett szét egy szétrobbanó gránát és neki mindezt végig kellett nézni, végig kellett érezni, mert menekülés nincs és nem lehet semerre.

Bakákról beszélnek, akik e pokolból jelentést hoztak, hogy az irtóztató pillanatok hatása alatt csak dadogni tudtak, a jelentés leadása után öntudat nélküli babamódra fuldokló zokogásba törtek ki, azután öntudatlanul, imbolygó lépésekkel fordultak vissza a pokolba . . .

De odaát is csak így van. A mi tarackjaink, nehéz ágyuink, 21 cm-eink, derék 30 és feles Siegfriedünk meg arra felé osztják a halál magvait. Idegek kérdése ez már, hogy ki bírja tovább, de idegekről lévén szó, azt hiszem, hogy bennünket már innen nem vernek ki. A rajvonalból de hányszor jönnek a baka tisztek gratulálni a mi derék tűzéreinknek, hogy az ágyu beállítása vonalnyi pontossággal kitűnő, nagy-szerű volt, mert az eredmény irtóztatóan szépnek bizonyult . . .

Az olasz rajvonal fölött 3—4 kilométernyi közökben 12 figyelő ballont számláltam meg; árgus szemekkel őrködnek és figyelnek; az utakon nem tűnhet fel egy magányos lovas, nem mozdulhat egy magányos szekér, hogy aztán röviddel rá, ne robbanjon föl előtte vagy mögötte egy-egy odaküldött ágyugolyó.

Dicsőhymuszt mondok a mi derék bakáinknak, a 32-eseknek, a 31-eseknek, a 12-ösöknek . . . Mocsarakon huzódik végig a rajvonal, néha derékig állnak a vízben és hősök módjára néznek szembe a halállal, marttyrok módjára, mind megannyi Jézus Krisztusunk gyanánt szenvedik végig a legképtelenebb szenvedéseket, nélkülözéseket, küzdelmeket . . .

Apropó . . . Jézus Krisztus, a kinek édes-bús reminiscenciákat fakasztó születése napját mi is megünnepeltük. Karácsonyfát nem állítottunk, mert a fenyő itt ismeretlen fogalom: szívünkben gyújtottuk meg a visszaemlékezések apró gyertyácskáit és rövid pillanatokra gyöngéden gondoltunk a mi otthonhagyott kedveseinkre, akik szintén édes-búsán emlékeztek vissza ránk, akik immár a negyedik karácsonyon sem lehetünk közöttük. Parancs jött a hadosztálytól, hogy az olaszok kérésére ezen a szent estén löni nem szabad és mégis — mily jellemző ez ő rájuk nézve! — ők voltak azok, akik esti 9 és 11 óra között az ágyugolyók és aknák egész tömegét küldték át hozzánk karácsonyi üdvözlétül. Mondanom sem kell, hogy aztán mi sem maradtunk adósaik . . .

Repeső reménykedéssel olvassuk a breszt-litovszki béketárgyalásokról érkezett híreket. Azon mód tudunk mindent, mert a drótnélküli táviró mindenről értesít. Nem hiába rokonszenveztem én mindig már akkor is, mikor még ellenségeink voltak is — a muszka szomszédokkal. Alapjában nagyon derék, jóra való népség, jogosultak minden igaz ember őszinte rokonszenvére.

A „status quo ante“ eszméje azonban nagyon nyugtalanít. Miért helyeztessék vissza régi helyzetébe a román és az olasz, amikor kimondott rablási szándékkal törtek ránk? Nem rajtuk múltot, hanem a bölcs isteni igazságszolgáltatás intézte azt ugy, hogy a puska visszafelé sült el: a rablók tehát viseljék tettüknek következményeit. Miért helyeztessék vissza régi helyzetébe a szerb, aki felfuvalkodottságában Szegedre is, Buda várára is rávetette sanda szemét és a gyalázatos gyilkossággal e céljának elérésére csak „casus belli“ keresett? A puska itt is visszafelé sült el, de neque a bűnösnek bűnhődnie kell!*

Ami életünk folyását illeti, sok ugyan a dolgunk, de azért kibírjuk. A szokás hatalma folytán kezdjük már szépnek találni a „signorá“-kat és főképp a „signorinnák“-at is. Kialakult bennük egy bizonyos emberi összetartozás érzete is, hisz őket — szegényeket — ép úgy elpusztítja az ő saját fiaik által ágyuk utján megküldött „csomag“, vagy a repülőgépekről lebocsátott bomba, akárcsak bennünket! Miért ne édesítsük meg ők a mi bizonytalan tartamú életünket és miért ne édesítsük meg mi az ő bizonytalan tartamú életüket, amikor a gyűlöletnek egyedül a Cadornák, Soniók, Viktor Emánuelek, Lloyd Georgék és társaik ellen

* Nem értünk ebben a dologban egyet teljesen munkatársunkkal. Szerk.

kell irányítani, akik a háború méreg poharát keverik?

Az idő mindig gyönyörű. Éjjel befagynak a lagunák és mi saját találmányú szánkóinkon két bot segítségével kora reggelenként végig siklunk a végtelen jégtükrön, — napközben azonban megolvadnak a jegek és csónakokon lövöldözzük a vadkacsákat, közben persze be-be döglük egy-egy eltévesztett célú ellenséges gránát a végtelen mocsarakba.

Amint látja kedves Szűzkeztő uram, a Piávé del-tájában diadalmasan tartjuk a frontot, csak azt várjuk, hogy fentről is lekerüljenek a mi csapataink, akkor aztán jön a halálos ölelés, amelybe hűszegő szövetségünknek feltétlenül bele kell pusztulnia!

Szívélyes üdvözléssel:

Taraszovits Ödön hdgy.

hőseink.

A múlt számunkban névtelenül említett honvéd neve Jágerszky András: Ő volt az, aki női ruhában sok alkalommal kutatta ki az ellenséges erők elhelyezését, számát stb, Mig egyszer kötelesség teljesítése közben halálos sebet kapott.

Gecz János honvéd 1914. nov.

Zagorice mellett történt. Gecz János honvéd négy társával figyelő állásban volt. Midőn látta, hogy egy erősebb orosz tisztí járőr közeledik, saját elhatározásából átvette a négy ember fölötti parancsnokságot és az orosz járórt bátor s lekünyes viselkedésével elfogta. Kilenc sebesült és sebesületlen foglyot ejtett. Majd a járőr után előnyomuló erős ellenséges — erőszakos felderítés céljából kiküldött — osztagot hatásos tüzzel feltartóztatta. Szomszéd figyelőket magához vont. S oly hirtelen érte az oroszokat az élénk tüzelés, hogy visszafutottak, Bátor magatartásának tudható be, hogy az oroszok szándéka és vállalkozása sikertelen maradt.

Stieranka Mátyás népt. 1916.

1916. tavasza a Strypa mellett találta az ezredünket. Állásunk egy domb oldalán volt. Kissé alacsonyabban húzódtak az oroszok állásai a domb lejtőjén. Kora tavasz idején roppant kellemetlen körülményt teremtett az olvadás; derékig erő sőt néhol még magasabb havas-jeges vízben kellett az embereknek állniok. Tele voltak a futóárkok is. Úgyannyira, hogy az emberek inkább az árok mellett az ellenség által erősen lőtt terepen közelkedtek. Sebesülés és halál is történt emiatt. Már szinte türhettelen volt a helyzet.

Egy reggel aztán arra ébredtünk, hogy a víz szinte szemlátomást apad. Az első és második század szakaszán alig ért már bokáig egy félóra múlva. Keresni indultunk az okát. Az első századnál volt a legmélyebben fekvő része az egész vonalrésznek és ott egy hatalmas csatorna volt ásva, amin zúgva folyt le a jeges hólé.

Amint ott nézegettük az árkot és találgattuk az eredetét, egy felismerhetetlen sártömeg cammog befelé az árkon, vállán hatalmas ásót cipelt. Kisült, hogy *Stieranka* Mátyás népfelkelő előtte való este felé egy ásóval kiment és egy árkot ásott lefelé az orosz állásokig.

Erős lövöldözés dacára és egész éjjel dolgozott. Közben fejről lelőtték a sapkát; köpenyét több helyen keresztül lyukasztották. de őt mindez nem zavarta és nem jött be addig míg a fontos mérnöki műveletet be nem fejezte.

Seidner és Edelman telefonisták 1916.

Az 1916. januári orosz offenzíva alkalmával az ellenség hatalmas pergőtűz alatt tartotta a vonalainkat. Ebben különösen a volt kellemetlen, hogy a telefon vezeték mindig elszakadt. A magas vezetéket a légnyomás, a földön fekvőket pedig a granátok minden percben tönkre tették, úgyannyira, hogy parancsot még a zászlóaljtlól sem lehetett kapni.

Ekkor Seidner és Edelman telefonisták kimentek, hogy a vezetéket kijavítsák. Dacára a hatalmas pergőtűznek kinn maradtak addig még nem csak a saját századuk vonalát, hanem a szomszéd századokét is helyreállították. Hogy milyen munkát végeztek, mutatja az, hogy a javításhoz egy teljes tekeres drótot használtak fel s mikor később a zászlóaljhoz vezető vonalat megvizsgáltuk 59 helyen volt kijavítva.

Repeszdarabok.

Rovatvezető: *Dongó.*

Őrszem.

A zljügyel. "tiszt" megy "éjjel a" szokásos körlet vizsgálatra. Őrszemnek egyik felvidéki atyánkfia volt ép akkor kiállítva.

"Állj ki vagy?" hangzik a szigorú megszólítás, és fegyverét előírás szerint "kész" helyzetbe vágja.

"Zljügyel. tiszt" — felel kellő hivatalos komolysággal az ügy. buzgó tiszt.

"Jelszó?"

"Kecskemét."

Percek telnek. Mindkét részről feszes, várakozó álláspont. Az illető tiszt megünva a várakozást kérdi az atyafit.

"No, mi lesz?"

Semmi válasz, semmi mozdulat.

Átlátva a helyzet komolyságát és komikusságát, a zljügyel. tiszt édes anyanyelvén bátorítja további cselekedetre a tétlen őrszemet.

"Precso nyepovies uzs zse „előre."

Kérek szépen elfelejtetem a jelszót s nem tudom biztosan, hogy az-é, amit mondani tetszett, de itt van egy cédulán felírva, csak nem tudok elolvasni, mert sötét van, tessék gyújtani egy szál gyufát. — Közös erővel megállapított a jelszó helyességé.

Eltalálta . . .

A napokban a maláriás pótosztaghoz bevonuló magyar bakák kis csoportja húz befelé a városba.

A nagy állomásról jövet, faggatják a vezető altisztet, hogy milyen állapotok is vagynak erre felé?

Megelégedéssel hallják. hogy elég szép kis város volna ez, hogy ennél meg a fene . . . s hogy mozi is van benne. Ezt fontosnak látták . . .

A Porges palota elé érve, megszólal egy öreg harcos: „Tyű, az áldóját, aki van, de mekkora egy fene nagy ház ez, miféle hivatal lakhatik benne?"

Találgatják, törvénypalota-e, kaszárnya-e, kiböki végre az egyik.

"Nem-e az országház?"

"Ejnye mán bátyám, hogy mondhatik ilyet, hiszen az országház Pesten van!" világosítja fel őt az egyik baka.

Zavarba jön az öreg, rágja a pipája szárát, mikor is megszólal egy ugrifüles:

"Ha nem az országház, hát, tán a fia . . ."

Rekvirálás.

Hogy mi a rekvirálás, azt talán mindenki tudja. De, hogy milyen humoros esetek történnek meg ezen műveletek körül, egyike-másika érdemes a feljegyzésre.

Ki van adva a szigorú parancs, hogy krumplit *rekvirálni* nem szabad, meg kell fizetni mindenért. Persze a baka, mint minden tilalmat szokott, ezt is kijátszotta. Ezelőtt mindenki a saját szakállára vezette az üzletet, de így már nem lehetett olyan könnyen, mert hamarabb lecsípték az egyedül zsákkal kószáló embert. Ezentúl két baka ment a krumpli földekre. Egyik sátorlappal a másik pedig — szuronyos puskával. Az már nem tűnt fel senkinek, ha egy sátorlap krumplit cipelő katonát egy szuronyos ember kísér.

*

Egy faluba való bevonulás alkalmával egy érzékeny szívű tiszt látja, hogy két gyerek az út mellett keservesen sír. Kérdezi — mi bajuk. Nagy bánattal panaszoznak, hogy egy katona elvitte tyúkjukat. A tiszt embertelen cselekedeten megbotránkozva panaszozza, a melléte jövő embernek.

— Látja, milyen istentelen emberek vannak a világon. Ennek a két gyereknek elvitték egyedüli vagyonát, amiből az egész család élt. Most mit tegyenek szegények? Éhen fognak pusztulni. (Nem tudom hogy gondolta, hogy egy tyúkból egy csujes család miképpen élhet meg.)

Megszólal a baka megértő bánatos hangon:

— Milyen kár, igazán . . . kár . . . már mi nem vihetjük el! . . .

Kitüntetés, előléptetés.

Tiszti kitüntetés és kinevezés.

Tiszti kinevezések. Századosi címet és jelleget kapták *Skultéty János, Polgár Izidor, Mátyássy Gábor Meszlényi Géza és Pásztory Gyula* főhadnagyk. — Főhadnagyk lettek *Kazinczi István, Kalmár Jenő és Vladár József* hadnagyk.

Tiszti előlépés. A m. kir. 20. honvéd pót-zászlóalj parancsnokság *Szabó József* őrmester hadapródjelöltet zászlóssá nevezte ki — A 313. honvéd gy. e. parancsnokság *Michnik József* őrmester hadapródjelöltet zászlóssá nevezte ki. *Gemziczky Béla* hdpj. őrmester t. zászlóssá lépett elő. — *Hundsorfer János* hdpj. őrmestert zászlóssá léptette elő a 20. h. gy. e. parancsnokság *Verzár Zoltán* őrmester hdpjelöltet t. zászlóssá nevezte ki a zlj. parancsnokság.

Kitüntetés idegen alakulatoknál. A m. kir. 20. h. gy. e. parancsnokság *Speckucz Szilárd* t. zászlóst a bronz vitézségi éremmel tüntette ki.

Legénységi kitüntetések.

II. o. ezüst vitéz éremmel a 70

h. o. parancsnokság a következőket tüntette ki: *Czelleng József* őrmester, *Tyifor Tivadár, Arvai József* és *Mester János* szakaszvezetők, *Hradobics János, Ondrejsik János, Szuhaj Zsigmond* és *Petyik István* tizedesek, *Borbély Lajos, Pongó Lajos, Dudás József, Birdás Mátyás, Jacszenik István* és *Hromek József* őrvezetők, *Botos János, Bandur János, Vaczlarik Lipót, Dudás Mihály, Hinka András, Ruzskó András, Kóós József, Brindzák András, Mangra Vazul, Petrusz Pál, Zsarik János, Mihalkó Mihály, Remeszelnik Mátyás* és *Bobik Pál* népfelkelőket.

Előléptetés. *Dácher Márton* törzsőrmester tiszt-helyettesé, *Czvicsek János* őrmester törzsőrmesterré, *Ragányi István* tizedes szakaszvezetővé, *Fedor András, Bentsuch István* és *Garazzi András* őrvezetők tizedessé, *Kalmár Géza* honvéd tizedessé, *Rigó István* c. őrv. és *Suszta János* honvéd őrvezetőkké, *Diviaczky József* őrmester I. o. számvívó altiszté léptetett elő. *Szabó István* kpvj. tizedest szakaszvezetővé, *Bory Sándor* é. ö. cím. őrvezetőt tizedes cím. szakaszvezetővé, *Kozura Lajos* é. ö. jelölt őrvezetővé lépett elő. — A m. kir. h. tisztjelölti iskola parancsnoksága *Feldmayer Ágoston* é. ö. őrvezetőt, *Király Pál* és *Klimó Gyula* é. ö. jelöltek tizedesekké léptette elő.

Weiner György őrvezető tizedessé, *Frankl Bernát* cím. őrvezető tizedessé, *Román János, Kovács Gábor* és *Tácsik Mihály* honvédek cím. őrvezetőkké léptek elő. *Monár István* é. ö. jelölt őrvezetővé, *Lövy Pál* népf. ujoncot őrvezetővé, *Magyar Sándor* címz. szakaszvezető címz. őrmesterré, *Klauszner Herman* és *Krizsó János* népf. ujoncok címz. őrvezetőkké léptek elő.

Hírek.

Egy el nem küldött levél.

E kúsza s rendetlen sorok írásakor — úgy képzelem — *Magácska* kinnt sétál az esti korzón, karját, valamelyik kedves barátjáné karjába öltve egy álomkép gyorsaságával síthan keresztül az ember áradaton. Furfangos, okos fejecskejével hidegen biccent az ismerősök hódoló köszönésére. Fehér, ápolt arcára tinom nagy pünkösdi rózsákat csókol az acélos, hideg levegő. Az esti sétát kellemesnek érzi . . .

Lehet, hogy ez a néhány sorom az első s utolsó lesz s nem írhatok többet, mert valami durva, hideg kéz kiüti kezemből a tollat. Különben most jut eszembe, hogy ezeket a kopott, semmitmondó, fáradt szavakat ismeretlenül és vakmerően írom, mint vad idegen. Bizonyára az én hibám ügyetlenségem, hogy nem igyekeztem bemutatkozásommal ismeretségét megszerezni . . .

De az is lehetséges hogy tévedek s mi még az életben nem láttuk egymást! S alakját csak az én kiéhezett, sovány fantáziám repdesi körül zavaros álmaimban.

Mégis azt hiszem arcbőre — mint már említettem — fehér. Olyan, mint az éjszaka esett hó fedezékem előtt. A haja szőke. Szőkébb az érett búza kalásznál. Selymes és illatos! A szeme csak kék lehet és átlátszó, mint egy tengerszem tükre. De, ha tévedek s a szeme feketébb az éjszakánál s még ennél is sötétebb a haja? Bocssáson meg, hogy vastag sötét szemöldökét nem említtem elsősorban.

Ha a sors megengedte volna, hogy meg ismerjem, tudom mi lett volna témánk, midőn először kísérem az utcán. Ahogy magamat ismerem, az első negyed órában, egy forró, szerelmi vallomást szalasztottam volna ki számon, könnyelmen és rajongóan. Válaszul *Magácska* azt kacagta volna szemembe üdén csilingelve:

— Nem hiszek a fiúknak

Én föltétlenül esküvel erősítettem volna vallomásom őszinteségét. (Milyen jó, hogy nem találkozunk eddig, legalább egy esküszóval kevesebb nyomja lelkiismeretemet. Vagy ki tudja, melyik lett volna jobb?)

Este — olvasni szokott valami érdekes, szépen megírt, nem régen megjelent regényt, valamelyik modern írótól. A kályha duruzsol melegen, jólesően s talán el sem hiszi, hogy itt zuzmarások a fák s az ilyen éjszakákon jegesre fagy a drótfígyelő köpenye s a vizsgáló tiszt huszonötször törhetné ki a nyakát, ha a szebb halált nem ambicionálná.

De, ha gondol ránk akkor sajnál minket s elszorul a szíve, hogy mi itt élünk, vívódunk s itt morzsoljuk le legvirágosabb, legrózsaszínűbb, rakoncátlan napjainkat, amikor otthon miénk lehetne minden: korzó, kávéház, zsúr, zene, szerelem, az egész muzsikás, kacagó, örömpiros, mámoros élet. *Pont.*

Esküvő. *Ghecy Ferenc százados Hübert Rózsika úrhölgygel házasságot kötött.*

Eljegyzés. *Simon Gábor t. főhadnagy eljegyezte Horn Márta úrleányt Besztercebányán. Gratulálunk!*

Személyi hírek a pótzászlóaljnál. A pótzászlóaljhoz bevonultak: *Béres János t. hadnagy egészségügyi szabadságról; Dombi Rezső főhadnagy, Both Antal n. főhadnagy, Francz József t. hadnagy, Szinai Samu, Hupka Viktor, Lisszauer József t. hadnagyk; Maszlig Emil t. százados, Dr. Tereczky György népf. százados, Schäffer József t. főhadnagy, Weisner István, Zsigmond József, Jellinek Gyula, Misurák Kajetán, Hendrik Ferenc, Nikl Árpád t. hadnagyk, Zorkóczy József t. főhadnagy, Rimai László, Windholz József, Banoss Gyula, Dr. Allstock Miksa, Angyal Ferenc t. zászlósok.* Az iglói géppuskás tanfolyamról *Steinhübel László t. hadnagyt* visszavezényelték. A pécsi trachomás osztágtól *Kalmár Jenő szkv. főhadnagy* a pótzászlóaljhoz bevonult, *Pollák Jakab népf. százados* felmentése f. évi április 30-ig meghosszabbított. *Klauszmann Albert t. hadnagy egészségügyi szabadságról* a pótzászlóaljhoz bevonult. Az iglói géppuskás tanfolyamról *Koncz András hadnagy* a pótzászlóaljhoz bevonult. Egészségügyi intézetből *Luncz Sebestyén hadnagy* a tartalékos tisztiiskolából *Gyarmathy József t. zászlós* bevonultak *Galló Árpád tart. zászlós* 6 heti egészségügyi szabadságra ment. *Kozacsik János t. hadnagy* 1917. december végével nem tényleges viszonyba helyeztetett. A pótzászlóaljhoz bevonultak: *Trautwein Ottó főhadnagy egészségügyi intézetből, Dr. Szontagh András népf. hadnagy szabadságról, Szloszjár Gyula t. hadnagy egészségügyi intézetből, Kollár István t. hadnagy egészségügyi szabadságról, Angyal Ferenc t. zászlós* 14 napi szabadságot kapott, *Kutschy Vilmos és Jellinek Gyula t. hadnagyk* a 313. h. gy. e.-hez a harcérterre útbaindultak. *Halász Miklós t. főhadnagy* nem tényleges viszonyba helyeztetett. *Joós Lajos t. hadnagy* az iglói géppuskás tanfolyamra vezényeltetett, mint a közharcosközök oktatója. *Illés Emil népf. főhadnagy* a IV-10 népf. hadtáppótzászlóaljhoz vezényeltetett, *Hendrik Ferenc t. hadnagy* az iglói géppuskás tanfolyamra vezényeltetett.

Szabadságot kaptak: *Herczl Pál t. hadnagy, Filkor Pál t. hadnagy, Korányi Dezső t. e. ü. hadnagy, Leng Pál t. hadnagy, Reich Sándor t. hadnagy, Szvórényi János t. hadnagy, Luncz Sebestyén t. hadnagy és Czirbusz Andor t. hadnagy* 14—14 napi szabadságra mentek.

Menetszázadok útbaindulása. A XXXVI. menetszázalój 1—3 menetszázada január 7-én indultak a kiképző csoportokhoz. Ezzel a zászlóaljjal mentek: *Krompecher Dezső népf. százados, Veres László, Egyed János hadnagyk, Czeke Lajos, Cseffalvay Iván, Végő Lajos zászlósok.*

Régi rendfokozat adományozása. *Kovács János népfelkelő* korábban viselt őrvezetői rangját visszakapta. *Kiszely Blaskó György népfelkelő* régi szakaszvezetői rendfokozatát újra megkapta.

Kimutatás az ezredsegélyalapja javára befolyt legutóbbi adományokról:

16 III. zlj. egy napi hadipótdíja halottak napja alkalmából	K	382—
Szita Flórián november havi érempótdíja	„	22:50
Ezredzenekar adománya	„	40—
Dr. Aczél Béla főorvos adománya	„	10—

II. géppuskás század adománya	K	20—
Ezredzenekar	„	39—
16. II. zlj. tovább szolgáló altisztek adománya	„	11—
16/I. zlj. gazdasági hivatal perselye	„	105—
A 11. és IV. gp. századnál befolyt bünt. pénz	„	19—
8. század tisztikarának s legénys. adománya	„	250—
Vonat tisztí étkezer perselyéből	„	51:44
IV. géppuska század adakozása	„	4—
Szita Flórián tiszthely. dec. havi érempótdíja	„	22:50
Süle Dániel hadnagy dec. havi érempótdíja	„	30—
Kártya nyereség	„	5—
N. N. adománya	„	42—
III. zlj. gazdasági hivatal perselye	„	60:82
Novák lányok, Budapest	„	5—
16/II. zlj. gazdasági hivatal perselye	„	85:60
N. N. adománya	„	3—
16. II. zlj. gazdasági hivatalának perselye	„	72:01
Fényképészetből nov. hóban befolyt jöved.	„	39:45
16 I. zlj. gazdasági hivatal persely gyűjtése	„	68—
16. II. zlj. 1 napi hadipótdíj halottak napján	„	235:40
Szita Flórián tiszthelyettes érempótdíja	„	22:50
16/I. zlj. 1 napi hadipótdíj halottak napján	„	646:20
Ezredzenekar adakozása	„	40—
Dr. Aczél B. főorvos adománya	„	10—
II. géppuskás század adománya	„	20—
Ezredzenekar adománya	„	39—
16. II. zlj. továbbszolg. adománya halottak n.	„	11—
16/I. zlj. gazdasági hivatal persely gyűjtése	„	105—
16 III zlj. 1 napi hadipótdíj halottak napján	„	382—
11. szd. és IV. géppuszd. nyelbottlásért bünt.	„	10—
Ezredtörzs telefon szakasz adománya	„	19—

Összesen: K 3282.42

(Folytatjuk a következő számban.)

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen, vagy jelíges levelekre nem válaszolunk.

Dr. T. Z. Lapzártá után kaptuk a cikkét. Így csak az egyik jöhet most. A másik később jönni fog. Köszönjük. Üdv!

V. I., Verbó. Az újságot újra postára adtuk. Nem mi késztünk, hanem valószínűleg a postán vesztet el. **Vész** A cikkek idejében megjöttek és mi azóta mindig csak *candolkodunk.*

— **»Háp.«** Ugy halljuk mi is, hogy Loch bajtársunk tényleg megöszült. Bennünket nem értesített. De már régen nem láttuk, így valószínű az eset. **Többeknek.** Scholtz László bajtársunk halála alkalmával hozzánk intezett sorait köszönjük. A cikknek nem jöhettek, mert akkor már a mostani cikk ki volt szedve.

— **»Tamás.«** Nem hiszi? Egyszer keressen fel bennünket a redakcióban, mutatgatunk ott egy megrendelést Brémából is, melyivel egy múzeum részére rendeltek meg a lapunkat — **K. L.** Igen, ő is csatafiú lett. — **»Xyz.«** Lesz még pótsorozás!

Szerkesztőség és kiadóhivatal Tábori posta 425.

Fiók szerkesztőség és kiadóhivatal Besztercebánya ahová a lapnak szánt közlemények és előfizetési díjak küldendők. ○ ○

Kiadja: a m. kir. Besztercebányai 16. honvéd gyalogezred történelmi osztálya.

Felölös szerkesztő: KUN BERCI.

Telefon 67. szám.

Ő cs. és kir. Fensége József Főherczeg
Udvari szállítója.**MULICZKY ISTVÁN**

SZIJGYÁRTÓ ÉS NYERGES

BESZTERCZEBÁNYA.

Készít:

Lószerszámokat, nyereg felszereléseket és a hadsereg részére szükséges mindennemű börcikkeket.

CZÁRÁK JÓZSEF

HUNGÁRIA KÁVÉHÁZA

BESZTERCZEBÁNYA.

STEINER és LÖWY

BESZTERCZEBÁNYA

Gyümölcs-likőr lepárlás- és
rum-gyár.Borovicska-, silvórium-,
borseprű- és barackpálinka
nagyfőzde.

RÖVID NÜRNBERGI ARÚK

nagy vlasztékban kaphatók

RECHNITZ GÉZA

nagykereskedőnél

Beszterczebányán

FAJNYULAK:

belga óriás és ezüst szörméjűek eladók.

Bővebbet

nyúltenyésztőtelep

HERENCSVÖLGY, Zólyom megye.

HENRY BARBUSSE:

TŰZ (LE FEU)

című Goncourt-díjat nyert

békeregénye.

Fordította:

LENDVAY ISTVÁN

Ára: 10 korona.

Kapható: Fiókkiadóhivatalunkban Beszterczebányán,
valamint a „**A NAP**” könyvosztályában Budapest,
VI., Teréz körút 5. sz.**MAGHOLDF. KÖNYVNYOMDÁJA, KÖNYV-
ÉS PAPIRKERESKEDÉSE**

BESZTERCZEBÁNYA

TELEFON: NYOMDAI: 68.

BETHLEN GÁBOR-U. 18.

KÖNYVKERESKEDÉS: 106.

Utólérhetetlen

a Kardos-féle

ruhafestékujjára és széppé teszi a
legkopottabb ruhát is.

Felsőmagyarország egyedüli elárultó helye:

Lauter Jenőcég Beszterczebányán, ahol
azonkívül festék, olaj és min-
denféle háztartási cikkek
is kaphatók.**Beszterczebányai****első magyar****gyümölcslepárlás**Likörkülönlegességek és Rumgyárgőzerőre, Szilvórium-, Törköly-,Borovicska-, Seprű- és Barack-főzde, Cognaclepárlás, Gyümölcs-szörpök és Gyümölcsborsajtolóhidraulikus üzemmel ajánlja köz-kedveltségnek örvendő gyártmányait.